

ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, 'ದತ್ತ ರಾಮ ಬೇಂದ್ರೆ', 'ಗಣಿರಾಮ', 'ನಿರೀಕ್ಷಕ', 'ಶಿಷ್ಯ' ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವು 'ಕಾವ್ಯನಾಮ'ಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ಯ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿತೆಗಳು 'Ben Ram Son' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಮಾತ್ರ ಗದ್ಯ ಬರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. 'ಸ್ವಧರ್ಮ' (1926), 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ' (1929) ಮತ್ತು 'ಜೀವನ' (1938) ಪ್ರತಿಗಳ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಸೃಜನಶೀಲ ರಚನೆಗಳು 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ' ಅವರದ್ದಾದರೆ, ಅನುವಾದ, ನಾಟಕ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಹರಟೆ-ಕತೆಗಳಂತಹ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬರಹಗಳನ್ನು 'ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ' ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ನಾಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 14. ಅವು ರಚನೆಯಾದ ಕ್ರಮ ಹೀಗಿದೆ: 'ಗೋಲಾ' (1920), 'ತಿರುಕರ ಪಿಡುಗು' (1924), 'ಸಾಯೋ ಆಟ' (1925), 'ಜಾತ್ರೆ' (1934), 'ಹಳೆಯ ಗೆಣೆಯರು' (1934), 'ದೆವ್ವನ ಮನೆ' (1936), 'ನಗೆಯ ಹೊಗೆ' (1936), 'ಉದ್ಧಾರ' (1947), 'ಮಂದೀ ಮದಿವಿ' (1949), 'ಮಂದೀ ಮಕ್ಕಳು' (1949), 'ಶೋಭನಾ' (1958), 'ಮಕ್ಕಳು ಅಡಗಿಮನೆ ಹೊಕ್ಕರೆ' (1976), 'ಅಥರಾ ಈ ಥರಾ' (1980) ಹಾಗೂ 'ಮಂದೀ ಮನೆ' (1981).

ಅಂದರೆ 'ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ'ರು ಕವನ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನಾಟಕ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ನಾಟಕಗಳು ರಚಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನಾಟಕಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ 'ಮಿಸ್ ಫಾರ್ಬೂಸ್' (1983) ಹಾಗೂ 'ಕರೇ ಹೆಂಡತಿ ಆದರೆ ಖರೆ ಹೆಂಡತಿ' (1993) ಎಂಬ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು ಕೂಡ ಸೇರಿವೆ. ಆದರೆ, ಈ ಎರಡೂ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ಪ್ರೊ. ಕೆ.ಎಸ್. ಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಎನ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ. ಇವು 'ಬೇಂದ್ರೆಯವರ

ಮಾನಸ ನಾಟಕಗಳು'. ಅಂದರೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಕಲ್ಪಿಸಿದ, ಆದರೆ ಶರ್ಮ ಮತ್ತು ಎನ್. ಅವರು ರಚಿಸಿದ ನಾಟಕಗಳು. ವಸ್ತು-ಕತೆ ಬೇಂದ್ರೆಯವರದ್ದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷರ ರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದವರು ಬೇರೆಯವರು.

ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 1940ರಲ್ಲಿ 'ತಲೆದಂಡ' ಎಂಬ ನಾಟಕ ಬರೆಯಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅದು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ತಲೆದಂಡ'ಕ್ಕಾಗಿ

೬

ಕ್ರಂಭನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವ

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ರೂಪರೇಷೆ

ಇಂದಿರಾಬಾಯಿಗಳು

೧. **ಮನಸಪ್ತ** (ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ) ... ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

೨. **ನಿರೀಕ್ಷಕರವಿಜಯ** (ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ) ... 'ಗುರುಲಾಜ'

೩. **ಕಾಯಿ** ('ವರ್ಣಪ್ರಭಂಜನ' ಕಾದಂಬರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ) ... ಕುಮಾರ

೪. **ಸಮರಪೀಠ** (ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ) ... ಗೋಕಾಕ

೫. **ಸುನಾಮಿ** (ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾದಂಬರಿ) ... 'ಜ್ಞ'

೬. **ಮಹಿಮೆ** (ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ) ... ಬಡಗಲೆ

೭. **ಸಂಪಾದಕ** (ಕಾದಂಬರಿ) ... ಬಡಗಲೆ

ಅಲ್ಲದೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಮಂಡಲದಿಂದ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗಾಗಿ

'ಹಿಂದೆ ಕಾದಂಬರಿ'

ನೋಡು. ಬರಹ.

ಮತ್ತು

ನಿರೀಕ್ಷಕರವಿಜಯ, ಮನಸಪ್ತ, ಮಹಿಮೆ, ಸಂಪಾದಕ

ಮುದ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬರೆದ 'ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತ...' ಹಾಡು 1937ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಸಖೀಗೀತ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಪದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದರು: "ಈ ಹಾಡು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಜೀವನದ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 'ತಲೆದಂಡ' ಎಂಬ ನಾಟಕದೊಳಗಿನದು. ರಾಯಮುರಾರಿಯ ಕಣ್ಣಿರು ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಮಾಧಿಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಮುದುಕ ಜಂಗಮನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸ್ನಾನಭವದ ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವನು. ರಾಯಮುರಾರಿಗೆ ಅದು ಬಿಡುಗಡೆ ಬಸವಣ್ಣನವರ ಚರಿತೆಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವದೆಂದು ತೋರುವದು. ಸುತ್ತಲಿದ್ದವರಿಗೂ, ಸಭಿಕರಿಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ತೋರುವದು. 'ತಲೆದಂಡ'ದ ಕೊನೆಯ ಪದ್ಯವೇ ಇದು. ಇದರೊಳಗಿನ ಮೂರು